

ANECDOTARI, PASSAT I PRESENT DEL CINEMA BADALONÍ

AGUSTÍ ARGELICH

Érem al principi dels anys setanta.

Recordo que vaig llegir un article a la *Revista de Badalona* en què s'animava els badalonins a participar en una mena de concurs que s'organitzava al Museu —llavors Museo Municipal—, el tema principal del qual era BADALONA, això sí, amb lletres majúscules.

Aleshores vaig descobrir —tenia uns quinze anys— que a la nostra ciutat el Museu era com el centre neuràlgic de la cultura, i que cada setmana les diferents seccions hi tenien el seu punt de trobada.

I així va ser com vaig associar-me a la Secció de Cine Amateur del Museu, una més de les activitats que s'hi organitzaven i que anaven des d'un concurs de roses fins a una exposició filatèlica.

En aquell temps no era gens fàcil manifestar-se i el cinema amateur era dels pocs mitjans d'expressió pel fet d'escapar-se de la censura constant de l'època. Això sí, amb el permís del Cine Club Studio, que també omplia la tercera planta del Museu amb sessions històriques.

En aquella convocàtoria va ser quan, per primera vegada, vaig tenir una càmera de 8 mil·límetres a les mans i amb uns amics vàrem decidir presentar-nos-hi.

Va ser una ocasió única per a nosaltres, que, fent un tomb per la ciutat, ens adonàvem de la realitat que ens envoltava i que molts de vosaltres recordareu.

Recordo especialment un film, que per cert va guanyar el primer premi d'aquell concurs, *BADALONA A UN PASO DE LA MUERTE*, de Josep M. Casajoana, en què s'evidenciava la contaminació ambiental que patíem, o tants altres reportatges de les brutícies de la nostra platja, de la riera de Martí i Pujol, etc., això sí, que contrastaven amb alguns reportatges (no pas documentals) de viatges de luxe.

Eren temps de gran activitat cinematogràfica de molts badalonins i badalonines en què gairebé cada setmana s'estrenava una pel·lícula rodada en petit format. Eren històries d'amor, de terror, d'animació fetes amb simples cartolines, fins i tot d'algun atracament a un banc de la que aleshores era la plaza del Obispo Irurita (per cert, amb un final de "pel·lícula" amb la presència de forces policials que van detenir el director operador de la història).

De vegades eren simples reportatges, fets amb molta il·lusió i amb pocs recursos, però que ens ajudaven a descobrir els principals indrets de la ciutat. La majoria de pel·lícules es van rodar a la Rambla, a Sant Jeroni o pels carrers de Dalt la Vila, amb històries de vegades un xic intrascendents, però que ara són un important testimoni gràfic de gran interès històric, que mereixen un lloc a les nostres mediàteques.

Aquestes produccions casolanes van ser el precedent d'històries més reivindicatives amb missatges subliminals que van donar més d'un mal de cap a les autoritats del moment.

Recordo especialment l'estrena clandestina del curt A LA PARET ESCRIT EN GUIX, de Joan Vidal i Toni Planells, un dissabte a la matinada. Aquest curt, maleït per les autoritats culturals per tot allò que els incomodava, va marcar les pro-

Sessió de la Biennal cinematogràfica de 1982 celebrada al Museu. Fons i fotògraf: Josep Cortinas Suñol. Museu de Badalona. Arxiu d'Imatges

duccions posteriors de molta gent jove que freqüentava les sessions de cine amateur i els cine fòrums del Cine Club Studio, també al Museu.

Aquell curt de Vidal-Planells —que després de vint-i-cinc anys va recuperar la nostra televisió local— es va estrenar a la sagristia de Santa Maria, on els espectadors entraven per una mena de porteta per despistar els "grisos" que podien aparèixer en qualsevol moment.

Aquestes produccions contrastaven també amb el BADALONA NOTICIARIO, una mena de NODO badaloní que s'entretenia a rodar les visites del Capitán General de la 5a Región Militar als canons del turó d'en Caritg, els Juegos Florales amb motiu dels quals la gent es passejava pels carrers del centre, amb carrosses incloses, i alguna activitat esportiva, a més a més de l'Exponente Industrial y Comercial i la cremada del dimoni, és clar.

Eren temps de rodatges freqüents en què el Diario de Barcelona ens dedicava una plana setmanal i en què els mitjans de comunicació local (*Revista de Badalona*, *Eco Badalonés*, *La Voz de Badalona*, *Amistad*, etc.) ens informaven puntualment de totes les pel·lícules i dels premis assolits pertot arreu.

Es varen produir situacions curioses quan algunes pel·lícules catalanes —i també alguna de badalonina— van aconseguir premis a festivals de països de l'Est i a darrera hora els van obviar per raons "polítiques", coincidint amb els afusellaments del setembre del 1975. Per sort, els amics Parra i Lahoz, que van viatjar durant dies amb els seus vehicles privats, van ser testimonis directes que la política manava sobre la cultura tant com a casa nostra o encara més.

Josep Parra, president de la Secció de Cinema Amateur, en la clausura del II Certamen Mundial de Cinema Amateur, 16 de juny de 1973. Fotògraf: Genís Vera. Museu de Badalona. Arxiu d'Imatges. Fons: Ajuntament de Badalona

Tot i això, el nom de Badalona era present als principals festivals d'Espanya i del món (Argentina, França, Iugoslàvia, Hongria, Txecoslovàquia, Estats Units, Itàlia, Canadà, Malta, etc.). Per sort, l'empenta i l'esperit d'aquells intrèpids cineastes és avui viva i el millor exemple és la repercussió actual que té el Festival Internacional de Filmets, recuperat l'any 2001 i que és un referent en el panorama del curtmetratge actual.

No és una casualitat que pel·lícules amb palmarès a Cannes, Sundance, Berlín o Venècia participin en un festival molt més modest com és el nostre.

La recepta: la passió per la cultura i el cinema i, en definitiva, la voluntat de molts ciutadans que creuen en el que fan i que, combinant voluntarisme i professionalitat, són capaços de tirar endavant grans projectes.

I voldria acabar amb una felicitació molt especial al Museu de Badalona, no solament pel cinquantè aniversari —que s'ho val—, sinó per la seva tasca en pro de la recuperació de la memòria històrica de la nostra ciutat.

Anem pel bon camí.